

## ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre . . . . 4 frt — kr.  
Félévre . . . . . 2 frt — kr.  
Negyedévre . . . . 1 frt — kr.  
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetések 100 szóig  
1 frtért közöltenek.

Külföldi bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz  
Landesmann M. könyvkereskedése  
S.-a.-Ujhelyben.

# SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG

ÉS

KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Sárospatak, Kovács-utca 176. sz.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Hérméretlen leveleket nem fogadunk el.

Nyiltér minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LÁSZLÓ.

## Néhány szó néptanításunkhoz.

Mióta közoktatásunk vezetői oly előszeretettel áldoznak a nemzetiségi vidékeken subveniált, vagy egészen állami költségen fölállított iskolákra, mióta a nemzetnek ez úton való consolidációja a magyar nyelv és culturának bevitele által általános elvvé domborodott ki, azok, kik a népnevelés eredményét nem a nagyon is viszonylagos értékű „ezek közül hány tudott írni-olvasni” rovatból ítélik meg, hanem a nép életét, különböző viszonyok közt való alkalmazkodását és nyilvánuló fogalomkincsét, szóval általános képzettségi fokát szemlélik és hasonlítják össze más nyugati nemzetekével, nem perhorrescálva a fent jelzett elv czélszerűségét, szintén a nemzet consolidációját — tán biztosabb kilátással — eléző új igényekkel léptek föl, melyek elől kitérés, úgy látszik, alig lesz lehetséges.

„A modern állam és nemzet erejét ez utóbbinak culturája méri” — mondják. Ha tehát erősödni akarunk, magyar népünk ismeretkörét, jellemét, anyagi és szellemi életét magasabb niveaura kell emelnünk.

Erre az eszközöket az államtól várják. Legalább a magyar vidékeken fekvő *nagyközségek* iskoláinak államosítását kívánják.

De míg egyrészt budgetünk kerete meg lehetős merevséggel áll ellent a közoktatási igények kielégítésének: addig másrészt a hangoztatott elv érvényesítésére

kimondott eszköz az iskolafentartó felekezetenél, a *hiúságra* — és *elfogultságra* okaiból, szintén ellenzésre talál.

A költségvetés keretét egy kissé lehetne tagítani, ha rozsakarat vagy ellenzékieskedés helyett, tanügyünk gyengeségét belátva, az ügyhöz méltó buzgalommal próbálnók erőnket összesíteni.

Hogy pedig népnevelésünk csakugyan nincs ott, hol lennie kell, azt a leglaikusabb ember is észreveheti.

És mégis ragaszkodunk jelen állapotainkhoz, még pedig — mint elegendő és elég határozottsággal kifejezik — Isten nevében . . . a vallás érdekében.

Ez a nagy, bűnös tévedés — kérjük az illetők az Istent — ne rovassék terhőkre!

Hát a vallást félteni, nem tévelygő előítélet?! Nem oszlopa-e a vallás az államnak? Istápolása nem érdeke-e? És nem tapasztaljuk-e iskoláiban ezen elv keresztülvitelét?

A midőn tudjuk, hogy az Isten az ő nagy kegyelmében a vallást erkölcsi tökélyesedésünk és ennek révén boldogulásunk végett adta: valóban az a gondolatunk támad, hogy sok helyt a felekezeti iskolarendszer valóságos megölője a vallásnak.\* Valamint nem képes egy több osztályt vezető tanító növendékeit a mai igényeket kielégítőleg előkészíteni a polgári életre, úgy és még kevésbé jut ideje erkölcsi fogalmak benső szemléltetésére — a vallás intellektuális tanítására. Már pedig a memoria vallása, a

\* Nem a vallásnak, hanem a tiszta erkölcsiségnek.

Szerk.

puszta szoktatás, oktatás nélkül, eszmévilágunk legkisebb megrezdülésével cserben hagy bennünket.

Ez az a vallás, melyet oly nagyon féltének az államtól, mely, a midőn olyan helyen, hol több a felekezet, iskolát állítana, tulajdonképpen csak az észszerűség alkalmazta kapocsként szerepelne a szétszaggatott anyagi és szellemi erők egyesítésére.

Országok és királyok hódolnak a „viri-bus unitis” elvének — csak az embernevelés körül ne akarjuk alkalmazni? Nem, a midőn látjuk, hogy külön-külön csonka eszközökkel hiányos munkát végzünk; a midőn külön-külön az oktatás lelkét tevő szemléleti képeket és tárgyakat sem szerezhethjük be; midőn egy tanítót alkalmunkunk 3, 4, 5 sőt 6 osztály mellé, ki aztán  $\frac{1}{4}$ ,  $\frac{1}{5}$ ,  $\frac{1}{6}$  órai adagokban adja be a polgári életre szükséges — erkölcsi érzületre, jellemre, hazaszere-tetre kifejtőleg ható ismereteket?!

Igy nevelni gondolkodó, Isten képmására teremtetett embereket, anyai, mint Istent káromolni.

„Mert nem szolgálja az Istent az, ki őt megismerni nem igyekszik.”

Igazán ideje volna a czoppfall szakítani. Ideje volna, hogy a tanügyi hatóságok és társadalmunk jobbjai szövetkezésnek a meggyökeresedett előítélet lerombolására és állítanának „Isten dicsőségére” iskolát, melyekben a tanítóknak meg legyen adva a lehetőség arra, hogy embereket, hazafiakat, vallásos egyede-  
ket neveljenek  
Vj.

## TÁRCSA

### Kamélia.

— Egy bakfis monológja. —

— A „Sátoralja” eredeti tárcsája. —

Kaméliának hívnak. Miért éppen Kaméliának? . . . Miért nem inkább Arabellának, Kungundának — nekem e nevek jobban tetszenek. . . . No, lám milyen náiatlan vagyok! Hiszen örülnöm kellene, hogy ez lett a keresztnevem, mert csak jó anyámon múlt, hogy ennél csunyasabb, szászorta csunyasabb névnek nem lettem viselője.

Mikor „rózsabokorba jöttem a világra”, anyám és atyám ellentétbe kerültek a fölött: mi legyen a keresztnevem. Anyám igen kedvelte a virágokat s ezért egy szép virág nevére választotta. Magánban anyám, — ki erős dohányos lévén — egy különleges szivarfajának neve mellett kardoskodott. Végre anyám győzött (mert az asszonyok győznek mindig) s nevem Kamélia lett.

Ah minő szerencse ez, mert hogyan vőné ki magát, ha nevem Cserháti Kamélia helyett így hangzanék: Cserháti Regalítas, Cserháti Trabukó, vagy Cserháti Medias. Mit tennék most, ha udvarlóm így kezdenék a szerelmes leveleket: Imádtott Regalítas! Aranvos Medias! vagy Drága Trabukó! (Pedig a Trabukó nem is drága, azt hiszem 8 krajcár). Ah, meg gondolatnak is borzasztó ez! Tudom Istenem most egy udvarlóm sem volna. No, no, hiszen most sincsen anyyi, de hát ennek nem eny vagyok az oka, ha nem atyám, aki sehogyan sem szívelheti a fiatal embereket (Pedig, ha jól tudom ő is fiatal volt valamikor).

Az egyik udvarlóm egy karcu, magas huszárhadnagy Itt lakik a közeli városban s minden nap átrándul hozzánk. Szeretném tudni, minek! Ki nem állhatom, mert az orrán mindig fekete flastromot visel. De máskülönbbe sem tudnék beléje szeretni, mert éppen olyan midereket visel, mint én és mindig azt mondja: «Kamélia kisasszony én karcusabb vagyok, mint kegyed.» Hát nem borzasztó ember ez? . . . Egyszer ki is adom neki a «leufaszt» s megmondom neki: «bűt, a merre a nap sűt!»

A másik udvarlóm az itt szomszédunkban levő Pattantyus Mihály fűszerkereskedő. Ezt sem szívelhetem, mert folyton bököl s udvarlás közben is úgy jár a keze, mintha staniczliket sodorna. Alacsony, torpe emberke s a lábai olyan ruganyosak, mintha kauszokból volnának. Csak akkor haragszom rá igazán, mikor elkezd bökölni. Arcomat a szegedi paprikához hasonlítja, melynek üzletében oly nagy keletje van. Csókjaimat — habár egyet sem adtam még neki — edesebbnek hiszi, mint a prominét. Szemeimet pedig a gorbomba, nem a buzavirághoz, hanem a «waschblauhoz» hasonlítja. (Jaj, de szeretném ezert pólonítani). Anyám parancsára kénytelen vagyok neki jó arcot mutatni, mert a czukrot, kávét, lisztet jobban megszokta nekünk mérni.

A harmadik udvarlóm az itt helyben megjelenő «Kakukfalvai Harsonás»-nak a főmunkatársa, máskülönbbe pedig elismert poéta. Nagy, fekete szemű, halványképi, felborzott haju ifjú s roppant nagy lángész. — Ezt már igazán szeretem, mert nagyon művelt, okos ember. Néha, néha óráhosszat elül mellettem a nélkül, hogy csak egyet is szólna. Csak sóhajtozik és felnéz

## Válasz t. Molnár János úrnak.

T. Molnár úr, midőn egész rafineriával nekem tulajdonítja (pokolbeli hétfejű sárkány, hetedik évre, burokban született hetedik fajzása), Kis-Patakról származott elnevezését a „Bodrogközi ármentesítő” társulatnak, egész önelégültséggel ajánlja t. társulati főmérnök úrnak 1883-ik évben kelt véleményét, a melyek, mint Habakuk próféta jóslatai, mind beteljesedtek s a mai helyzetnek is hű tükörei. Azután megragad ellenen egy sajtóhibát, (mert kéziratomban 50 cm. vízmagasság s nem 50 méter volt írva). Végre Szentés község tartózkodó állásfoglalását az új esatorna építésénél — helytelenül vízszatározásról, mint a Latorca folyó a tizezi rakot, újból remélve, hozzáfog cikkeim II-ik részének, illetve tulajdonképeni felszólalásom tárgyának megtámadásához.

S mit is mond azon vidék lakosainak megnyugtására. kik — az ármentesítő társulatnak, nem mondom, rozszakarátú és irányított, de véletlenség vagy tudatlanságból származott, kellő intézkedések hiánya miatt, igazán nagy károkat szenvedtek? Semmit, vagyis mégis valamit, mert újból ismételve lényegében a méltóságos elnök úrnak felszólalásom alapjául idézett sorait: nemcsak, hanem részletlenül meg is becslülve a bajdában vándor-útjában látott magas és mély fekvésű talajokat, régebbi és mai becslésekben, kimondja ő is. „hogy óriási az eredmény.” Sőt nemcsak, hanem már told is hozzá valamiket: ugyanis azt, hogy ha nem a 10 évi, de 5 évi átlag szerint teszi is azokat. „az igen természetes lefolyású víz”, (mert az csakugyan a hegnyek nem mehet) tönkre, teszem fel csak újabb három évre is; mindamellett nincs ok a panaszra, nemcsak, hanem az osztó igazság mérlege (t. i. az, melyet t. Molnár úr osztogat) oda dől, hogy az árteri terhek helytelenül vannak kivetve, midőn azok egyenlően vettek ki a víz által elborított szokott és teljesen mentesített területekre s míg ezek sokat, amazok keveset is fizetnek. Hol itt a logika?

En fejtem, hogy legalább azok részén van, akiknek földbirtok — bár rendellenes viszonyok között, de vizek raktározására szolgáltak és ezeknek jogos követelésük az, hogy ha ez jövőben is történne, az esetben az árteri terhek fizetése alól mentesítenek fel.

Nemcsak, hanem bizonyosan is tudom, hogy azok az osztó igazság szempontjából fel is mentettek ma is, mint felmentettek a társulat intézői által a múltban. Példa vagyok rá magam, ki mint a nagy-rozvágyi közbirtokosság megbizottja, az úgynevezett Pallagasa tó medencéjét (56 kat. hold) az árter alól az 1891-ik évben felmenttem s míg az a jövőben is vízgyűjtő medencéül szolgál, az árter alól fel lett oldva. A mi pedig igazság volt a múltban, igazság leend az ma is, ha csak t. Molnár úr külön, majd, mint a „Bodrogközi ármentesítő társulat” főintendása, rendeleti úton nem fog intézkedni.

De látja t. Molnár úr, az a vidék, melynek érdekében felszólaltam, annyira nem volt önző, hogy a mi jogos és igazságos követelése lett

volna is, azért sem kérelmezett. Hanem bátor-kodtam érdekében szót emelni (s ez az én egrekialtó bűnöm) s nem t. Molnár úrra, hanem a nagy közönségre hívva annak eldöntését. eléggé tisztességes hangon és logicával tettem-e azt? Ha azonban mindannak daczára annak ellenkezője, mit ez ideig még nem, de talán ezután — bárki által bebizonyíthatnak; higgye meg, megleend bennem a bátorság szavaim visszavonására, illetve az erkölcsi elégtétel-adásra.

Azt mondja végezetre (a szivattyú telepek kérdésében) t. Molnár úr, hogy egyes társulati tagnak vagy érdekeltiségnek csak kívánsága lehet a társulattal szemben s meg is okadhatja oly formán, hogy annak intézői kivétel nélkül mind széles látókörű bölcsek, tapasztaltak, önzetlenek, egy szóval csalhatatlanok: tehát aztól kéri s pláne követelni valamin az egyes érdekelteknek, felségsértés büne, hiszen jól tudják ők azt a nélkül is, a mit tenni kell. — Ne félj te ott, tőfenéki ember, lesz neked kívánságod szerint, habár nem ott is, a hol te kérelmezted, nem ott is, a hová a fősúlyt az a régi, szamot sem tevő tudatlan szakértői bizottság tervezte — (még ma is megdönthetetlen érveivel) — a kanalizálás megkezdésekor; hanem adunk még F.-Bereczkinek is, mert annyi hűvöz lefut a zompidi homokokról, hogy Szerdahelynek 10 hold rétjét meg kell menteni minden áron. Meg lesz az ne félj, mind (hiszen kívántad) — akad még valahol a világon egy hitvány millió kölcsön, hiszen mindegy az már akár 4, akár 5, a különbség csak egy. De meg azt sem multhatatlannal kell eszközölni, hiszen kiadja azt három évi törlesztésre is és esekélyesség a különbözlet, vagyis csak annyi, hogy 3 éven nem 1 frt 50 kr., hanem 4 frt ártért kell holdanként fizetni. Az pedig esekélyesség. — Mint hallom, így véleményezte azt a „széles látókörű választmány”; s így fogjak majd elhatározni 28-án a közgyűlés „veterán” tagjai.

Hát minek is már ehhez az unalmas, üres s felesleges beszéd a „tőfenék tarlatból” — azt mondja t. Molnár úr, S én elfogadom, általam elegré nem helyeseltető bölc tanácsát s nem is szívolk ellene, mert valóban helyesen fogja fel a körülményeket; ugyanis nem „tőfenék tarlatból”, hanem csak közelről, a Bodrog túl-téséről nézi, hogy honnan fú a szél az irányt sem tévesztheti, megmutatja könnyen a torony tetején csikorgó érzékkakas; s eszmemenetének nem oly nehézkes a röpkedése, mint a „ricei kacsának”, mert hiszen háladáatos tárgy jutott részére, t. i. a magasban fúvó szél irányának közevére. — Ó tudja miért teszi, — vannak sokan, kik úgy gondolkoznak, hogy jól teszi.

De mindannak daczára én példáját nem követem, hanem a kiindult szeláramlat irányával szemben, ha ugyan a magasban fúvó szélben meghallanó igénytelen hangomat a társulati érdekelttség állami képviselője, nagyságos Szokolay kir. főmérnök úr! — Az lenne a mi szerény vidékünknek tiszteletteljes kérése: — (bár Molnár úr szerint csak kívánság lehet) — vizsgáltatna meg valami módon s mondana ő szakértői véleményt róla, előkeresztve a kanalizálás megkezdésekor beadott régi szakértői

véleményt is, hogy ha már csakugyan fel-állítottak a szivattyú-telepek, — nem lenne-e azt helyesebb a rozvágyi határból kiinduló, Belatánya felett elvonuló s csermelyi szakadályhoz vezetőndő esatornával felállítani? Jól tudja azt mindenki, hogy ezen hely, mely évenként óriási költségeket nyel el, réme az egész Bodrogköznek s bár nem hangoztatják a társulat intézőinek is — a tisztaparti szakadások felett mintegy a levogóban függő töltésével. Nem válnék-e ilyenmü bemetszés s telep felállítás a különben nagyon szomorú helyzet előnyére? Annival is inkább, mert azon vélemény, hogy a Tisza vízmagassága e helyen felette áll, illetve magasabb a közép Bodrogköz talajvisz-színénél, a valóságnak nem megfelelő.

S végezetre, melylyel bezární is kívánom tárgyban minden további felszólalásom s vála-znyilvánításomat: — Adjon véleményét arról is a nagyságos kir. főmérnök úr, nem úgy, mint t. Molnár úr, ezen általam véleményezett bevá-gás és szivattyú-telep sutba vetésével, hanem lelke őszinteségéből szólva mondja meg: Nem látja-e az időt eljöttnek, illetve a „Bodrogközi szabályozó társulat”-ot megértnék arra, hogy azt minden ügyei és bajaival az állam vegye partfogásába? Megmondom okát is, mert meg-yünk és menni fogunk így mi minden dolg-ainkban, de különösen az adosságesinálás-ban — minden „széles látókörű, bölcsé-ségünk, veteránságunk a önzetlenségünk daczára is” — ad infinitum.

Ölbey János,  
nagy-rozvágyi ref. lelkész.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

## Néhány szó a sárospataki regale bérletről.

Sokkal inkább ezem esekélyességem, minthogy előző e zimen írt cikkeim eredményeinek tud-nam be azon örvedetes tény, mely — ha való — meglegedéssel fogja eltölteni a kebleket, hogy a község tényleg megváltotta a fogyasztási és italadókat évi 18000 frtért.

Melán számítottunk a mi mindenestre egye-nes, katonas jellemű főbírnak (antoritatlansá-gára, biztnak benne, hogy oklva elője példaján, nem fog a három év előttihez hasonlóan eljárni. Ezzel talán be is fejezhetnők az ügyet, ha a dologgal a legszorosabban kapcsolatban mas kér-dések is önkénytelenül nem tolnának elénk.

Mielőtt azonban ezekre kiterjeszkédnem, ni-után multi cikkemben foglalt számításom helye-séget nemelyek kétségbe vontak, tisztazni, illetve részletezni óhajtom azon állításomat, hogy 18000 frt megváltási ár után a község circa 650 frtot kapna kezelési jutalekul.

Lásuk tehát egyenkint az egyes adó alá eső ob-jeumokra előírányzott teteleket. Az a 18000 frt körülbelöl a következőleg oslik meg:

1. Bor italdóért,
2. hus fogyasztási adóért { circa 5500 ft.
3. sör italdóért
4. czukor fogyasztási adóért { 12500 ft.
5. szesz adóért

Az 1891-es számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében, támaszkodva a borital adó és hűs-fogyasztási tekintetben az 1868. XXXV. t.-cz. 4. §-ára, a sörital adó tekintetében pedig az 1892. XV. t.-cz. 4 §-ára, egyenkint az első 500 frt bérösszeg után 10%, 400 frton felüli össze-gektől pedig 5% járul beszédesi járulékképen; előlbi 50—50 frtjával 150 frt, utóbbi 400 frt után 200 frt.

A szeszitalmérésí adónál az 1888. XXXV. t.-cz. 28. illetve az 1892. XV. t.-cz. 6. §-a a czukor fogyasztási adónál pedig az 1881. IV. t.-cz. 23. §-a értelmében az első 500 frt után egyenkint 5%, azaz 25—25 frtjával összesen: 50 frt, az 500 frton felüli összegektől pedig 2%, s így 230 frt járulna. Mindaz öt tétel alatti jutalek összegezve, kitesz 630 frtot, s így legkevésbé illehet szemrehányas a fölvelt összeg nagysága tekintetében.

Természetes s a fentiek után önként követ-kezik, hogy a 17000 frt megváltási árral szem-ben az összeg megfelelőleg módosul

De térjünk át jelen soraink elején kitűzött feladatunkra. Első kérdésünk a mi tisztelt főbí-ránkhoz az: miképen óhajta a már megváltott fogyasztási s italadókat kezelni?

A ki nem ismerne a tényleges állapotokat, csak a törvény intézkedését, az melán csodál-kozva olvasná ome kérdésünket.

az égre. Ebben az emberben nincs meg a koz-napi prózaiság!

Multkor is, mikor süteményeml kínáltam meg, egy mély, fajú sóhaj tört ki kebleből és lemondó hangon mondta nekem, hogy ó süteményt nem ehét, mert ez ellentétben van az ő keseru életével s ha nem hiszem el: üssem fel „Lepke-lombok” cz. verskötetének 36-ik lapját és olvas-sam el a „Zátonyos szivverések” czimú vers-közlést, a hol ez híen le van írva. — Mondom, rajongok ezért az emberért s a szivem szakad meg, ha eszembe jut annak a levének tartalma, melyet tegnap küldött nekem s melyben meg-írta, hogy sohasem jön többé s zemeim elé. Oh, Istenem, de ennek csak én vagyok az oka, mért is voltam oly széles, oly rakoneztalan!

Napokban mikor az erdőben sétálgattam: meg pillantottam öt egy padon ülve. Kezében kis jegyzőkönyvecske volt s abba szorgalmasan jegyezgetett. Néha s zemeit az égre emelte s ebből én azt következtettem, hogy bizonyosan azon a versen dolgozik, melyet nemrég meg-ígért hozzám írni. A kíváncsiság majd megölt. Nesztelenül lábujjhegyen a háta mögé surran-tam s ki irhatja le örömmét, mikor a jegyző-

könyvecskeben megpillantottam nevem két első K. a . . . betűjét. Nem sokáig gondolkoztam, hanem kirántottam kezéből a jegyzőkönyvecske-t s futottam, mint egy üldözött ökae, arkon-bok-ron keresztül — haza. Otthon kíváncsian fel-nyitóm a jegyzőkönyvecskeket s szent Istenem! — mit látunk s zemeim! A jegyzőkönyvecskeben vers helyett, ez állott: „Kabátomat zálogból ki-váltani 50 frt: mosónőnek tartozom 1 frt 20 krajczárral; vírgesokorért 6 forinttal; cipő-talpaiás . . . De már nem folytatom tovább. Szegény poéta! a szivem szakad meg, ha eszembe jut, hogy hohasem fogom többé látni. Oh, miért is voltam oly széles, oly rakoneztalan! . . . De nem, azért is jóvá teszem hibámat. . . . De hogyan, miké? . . . Szinte megőrülök! . . . Ah, megvan! Megyek és megírom neki, hogy nincs oka nehezteni reám, mert az én szípóm sincs még kifizelve.

„Laj, de pompás! . . . Megyek, szaladok!”

Reim Lajos.



Hogyan, hát a megváltás mellett is kezelheti az adókat más, mint a közszé — hiszen ez a törvény világos intézkedésével állna ellentétben. Amde tudjuk, hogy a gyakorlat megengedett és meg nem engedett módon mindig talál magának oly utakat, melyeken a törvényt kijátszani igyekszik. Ismerjük azon uszt, jobban mondva *abusust*, melylyel ezen intézkedését is kijátszák némelyek, a mi főleg azért válik lehetségessé, mert nincs senki, a ki méltán fölhevén az illetékes tényszók figyelmét a rendszeren titokban lappangó üzelmekre. E tekintetben biztosítatlank mindenkit, hogy éber figyelemmel fogunk örködni s nem fogunk késmi a valót fölárni.

Második kérdésünk: megakarja-e honosítani előjárásunk ama 48 előtti korba beillő állapotot, melyet csak épen három évvel ezelőtt kezdtek nálunk (akkor személyi motívumokkal előttem érthetővé vált tény) behozni, hogy némelyek fizessenek adót az általuk fogyasztott italok után, mások pedig nem! Hát azért hozták az 1848. VIII. t.-czikket a közteherviselésről, hogy azt némelyek ily módon tehessen skártna. Avagy azt gondolják némelyek, hogy azzal lehet a közönséget elnemítani, hogy hiszen a megváltási összeg így is kikerül!

Igen nagy korlátoltságot tetelez fel ezen előítélet polgártársainkban. Ha ugyanis ily kedvezmények mellett is bejön a szükséges összeg, igen reáfer közönségünk némi mellékjövedelem, hiszen 52% pótdóntok mellett csak épen vegetálunk: ha meg a bérösszeg sem jönne ki, úgy kétszeres a köteletség, hogy az esetleges delicittelem ne terheljük a polgárok emigy is terhek fölülös vállait. Már csak azért sem szabad senkiesem kedvezményben részesíteni, mert ekkép nem lehetne veszteség esetén igényt formálni a hiány leírására. Mindenesetre azonban az az egy tény, hogy akár hiány, akár felesleg álljon elő, azon egyének adóját, kik felmentetnének, azok fizetnék, akik azt nem fogyasztanak. Az pedig mégis csak merész fantázia volna, hogy az volna az ideális állapot, hogy midőn az egyik élvez a másik fizessen érte.

Bizton reméljük, s eddigi működése után méltán elvárjuk főbiránktól, hogy állásával együtt járó erkölcsi súlyával fogja magát közbevetni ily és ehez hasonló tendenciák megsemmisítésére, s gyökereiben való elfojtására.

Winter Samu.

## VEGYES HIREK.

— **Gyászjelentés.** Katona Zsigmond ügyvéd és neje Kun Mária s gyermekeik: Mariska és férje Stépan Géza kir. aljárásbíró, leányuk: Olga-val, — továbbá Géza és Jolan: Katona György mérnök és neje Bódogh Ida, fiuk: Gyurikával: Katona Endre államvasúti mérnök és neje Szinyei Erzsébet s gyermekeik: Margit Endre és Zsigmond: Katona Erzsébet és férje Mihály József, budapest-székesfővárosi főmérnök s leányuk Juliska: Dr. Katona Mihály orvos, a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják jó anyjuk, nagyanyjuk, szépanyja és rokonoknak *úgy Katona Zsigmondné* született Lácza Szabó Juliánának 1895. év augusztus hó 24-én, délelőtt 9 órakor, életének 76-ik, özvegyiségének 6-ik évében egy heti szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó augusztus hó 25-én d. u. 5 órakor fognak a sárospataki ev. ref. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Sárospatak, 1895. augusztus hó 24-én. Aldás a legjobb anyá hamvaira!

— **A bodrogközi vízszabályozási társulat f. hó 28-ikán S.-a-Ujhelyben a vármegye székházában tartott rendkívüli közgyűlésében tárgyalta a szivattyú-telepek kérdését.** A közgyűlés ügyszólván egyhangulag elfogadta elvben a szivattyú telepek propositát, minden társulati taggal előre közölt tervezetet, melynél fogva a társulat az összes szivattyú telepek felépíthetése céljából mintegy fel milliónyi költséget vesz föl, s ezen költségen felvetelére Gróf Mailáth József elnök, id. Meczer Gyula és Ulrich Vilmos választmányi tagokat egyben meg is bizta. Az elrendelt szavazásnál 1100 szavazat a szivattyú-telepek mellett, 120 szavazat a szivattyú-telepek ellen adatott be. A közgyűlés sima lefolyására döntő befolyással volt a közép-bodrogköz és évi belviz kalambitása, és a főmérnök szenzációs propositója, melynél fogva kiűnt, hogy a közép-bodrogköz vízei a f.-hercezzli újonnan kiasandó csatornán, előnyösen levezethetők lesznek.

— **Humauus körjegyző.** Töketerhebes népszerű körjegyzője — mint lapunknak írják — a mult hó végén az útczán haladva, két kis síró parasztyermeket lát, hátukon kis batyuval. Ismeretlennek tűnt a két gyermek fölötté s a helyzet, melyben találta a két gyermeket, szokatlannak. Éppen ennélfogva megállítja a két gyermeket s kérdi tőlük: kik is hova valók? A két gyermek Tisza-Ujlafut nevezte meg falujának s azt mondták, hogy szülei Amerikába mentek. Őket pedig itt hagyták s most nem tudnak hova menni, mit tenni. A derek körjegyző szíve megeseit a két szerencsétlen gyermekben s a helyett, hogy illetősegi helyőrkre küldette volna, hazakísérte s adott nekik édes othont. Hogy édes othont adott, azt bizonyítja az is, hogy egy hónapja már családja körében él a két tót gyermek s napról-napra melegebb a viszony a két gyermek és a derek jegyző humánus családja között. Isten áldja jó szíveért a humánus körjegyzőt!

— **Templomavatás.** A felsőzempléni ev. ref. egyházmegebe kibevezett *vásárhelyi* egyház f. hó 25-én avatta föl új templomát. A főlátóvó ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődött. Imát Kun Bertalan püspök írta mondott. Utána Szöllösy József, Homonna aranyszájú papja elmékedett a nap fontosságáról s az Isten háza rendeltetéséről. Az istentiszteletet fényes banket követték, melyen számos felköszöntőt mondtak; ez alkalommal a templom orgona-alapjára, mintegy 100 frtot is gyűjtöttek.

— **A sárospataki általános ipartestületi betegsegélyző pénztár** alapszabályait, mint már említettük lapunkban, a nagymélt. kereskedelemügyi miniszter írta ő méltósága jóváhagyta. Ez okból folyó év szeptember 1-én szervezkedés céljából a testület közgyűlést tart, a mely gyűlésen az életbevitelendő betegpenztár igazgatósága és tisztikara fog megválasztatni. Az ujhelyi ker. betegpenztárból való kilépést is e gyűlés fogja kimondani. Valóban itt az ideje annak, hogy a testület érdekét megóvando, a ker. pénztárból való kilépésével önállóságáról tegyen bizonyosságot. Ugy halljuk, hogy a megalakulás éle a ker. pénztár többféle akadályokat igyekszik gördeníteni, legközelebb is ténvétra igyekezett vezetni a testületet azzal, hogy az 1884. XVII. t.-czikket felmagyarazva, a képesítéshez kötött iparágak közül magának vindikálta a kőmves és ács iparosokat: ajánljuk azért a t. pénztár intézőségének figyelmébe, hogy az 1884. XVII. t.-c. 10. §-át, nemkülönben az 1884. évi 46.148. sz. iparügyi minisztérium rendeletét figyelmesen olvassa át, akkor ha ezt teszi, nem ad ki magáról olyan szegénységi bizonyítványt, hogy nem tudja a különbséget a képesítéshez és a nem képesítéshez kötött iparágak úzői között megemlí, amint azt a napokban tette. Több jóakarattal s kevesebb gáncoskodást t. uraim!

— **Üti mizerikai Zemplénben.** Telen feneketlen sár, vagy fagyos időben rettenetes göröngyök, nyáron feneketlen kátyu, vagy rettenetes por, s jellemre vannak nálunk a vidéki utak. Eddig az alkalidnek voltak hírhedt útjai, most pedig Zemplénmegyéből kiátlanak segítségért. A vármegye lakossága rosz utai tárgyában fölterjesztést intézett a helygymnizistériumhoz s azt küldöttélegleg nyújtották át. Különösen az udvai állomástól félóránnyira fekvő Ladisközi esős időben valóidegál megközelíthetlen s ez annál keserveesebb, mert az illetékes hatóság kevés pénzzel és némi jóakarattal orvosolhatná a bajt. Innét ment a fölterjesztés a minisztériumhoz.

— **Évzáró ünnepély.** Sok kínos hosszú vajadás után elvégre tavaly Mádon is óvoda létesítették, mely első, szépen sikerült évzáró ünnepélyt városunk lakosságának rendkívül nagy érdeklődése mellett o hó 26-án tartotta meg. Valóban lélekemelő volt láthatni, hogy a krumpli nagyságu — mert hiszen némelyik igazán alig látszott ki a földből — gyermekek az „órvonárok” által megállapított 12 számu műsoroknál megfélelően milyen szép verseket mondtak és milyen szebbnél-szebb dalokat énekeltek. Öröm volt az apró gyermekek figyelemzettségét látni és mindnyájunkba, kik ez ünnepélyen jelen voltunk, csak fokozódott és erősödött azon tudat, azon határozott meggyőződés, hogy az óvodai intézmény egyáltalában kulturális törekvéseink és nemzeti művelődésünk fejlődésére nézve nagy fontosságú tényező. Az öröm még csak nagygyobbodik, ha meggondoljuk, miszerint 15—20 év előtt kellő számú iskolák hiányában hazánk lakosságának nem tudom határozottan számokban kifejezni mennyi, de mindenesetre nagy százaléka nem tudott írni, olvasni, most pedig már 3—4 éves

gyermekünket kezdik a legkisebb megerősítésük nélkül, játék közben nevelni, oktatni és őket ez által az iskolára előkészíteni, hol aztán a műveltség alapjával az írás és olvasás tudományával ösmertetnek meg. Minden hazafiasan gondolkzó ember tehát csak helyeselteti és örömmel üdvözölheti a kormányának az óvodák és iskolák lehető gyarapítására irányuló nemes törekvését. A jól sikerült ünnepély egyszerűsége szép bizonyítékot szolgáltatott kinevezett óvónőnk Bitakey Eleonora kisasszony lelkiismeretes működéséről, ki a kezdés nehézségeinek leküzdésétől eltekintve, emines szaképzettségével és teljes odaadással végzi a kis gyermek oktatásának és nevelésének nem éppen könnyű feladatát. Az ő nyújas modorának és tiputatos eljárásának köszönhető azon körülmény is, hogy a kik kezdetben nem jártáktt gyermekeiket óvodába, most örömet, teljes bizalommal küldik oda, azon biztos meggyőződésben, miszerint azok a lehető legjobb kezeke vannak bízva. Az ottlévköz nem is mulasztotta el senki, hogy a dícséretre méltó óvónőnek szerény tevékenysége által elért szép eredményéért elismerését ne nyilvánította volna. A gyermekek nagy örömeire ünnepélyök befejeztével az óvoda-bizottság által közzétett sütemények és csukorkák osztattak szét. Az ünnepő folytatását ugyancsak az óvoda bizottság által a „Szállás” nevű fürdőben rendezett társas ebédben találta, melyen városunk intelligens elemeinek sok tagja vett részt. Az ebéd mellett jó hangulatot számos tózt és jó zene még csak fokozta, emelte. 3—4 óra között úgy városunkból, mint a vidékről meg nagyszámú vendégereg érkezett a „fiatalabbak” sürgetésére asztalt bontottak és kezdetét vette a táncz, mely a legjobb kedvben és legnagyobb vidámságban — majdnem szakadatlanul — éjfélig tartott. Annak a feszültségnek, melyet utóbbi időben vidékünk egy-néhány mulatságán észlelhettünk — hála az égnek — itten még csak nyoma sem volt észlelhető és a kérdélység annyira ment, hogy többen az „öregbék gárdából” is tánczra perdltek, visszaemlékezve a híres régi mádi mulatságokra és jobb időkre, a régi jó időkörl való megemlékezést a többek által felszolgált régi jó borok hatása nyagban előmozdította, melyeket visszaidézni baresak lehetséges volna!

— **Hymen.** Dr. Kun Zoltán, sárospataki keresett orvos eljegyezte *Nemthy Ilona* úrnót Galszecséről. Gratulálunk!

— **Az erdősítés előmozdítása.** A földmívelésügyi miniszter felhívja az erdőbirtokosokat, kik az 1879. évi XXXI. t.-czikk 165. §-ban megjelölt kopár és futó-homok területeken a jövő 1896. évben erdősítési szándékoznak s e célból az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívannak, hogy ebbeli kérelmüket annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely tulajdonhoz tartozó területet, mely fajtából való és hány éves csemetékkel öhajtanak beültetni s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt, mely rasuti állomásra és a jövő év tavaszán avagy öszön küldendők-e, a folyamodók lakhelyének pontos megjelölése mellett, legkésőbb folyó évi december hó végeig ezen minisztériumnál adják be.

— **Felhívások.** Zemplénmegye árvaszéke Vujtőcz községben elhalt Vazura János hagyatékánál érdekel *Vazura Mária*, Felső-Csebiney községben elhalt Eichler Hírsó hagyatékánál érdekel *Eichler Volf*, Volicza községben elhalt Hlohinecz Fedor hagyatékánál érdekel *Hlohinecz Fedor*, Mitro, Regeczen elhalt Czentnar Miklós hagyatékánál érdekel *Csupka Katalin*, Sárospatakon elhalt Krausz Izráelno hagyatékai ügyében *Krausz Anna*, *Berta és Marton*. Vladicsán elhalt Galajela Mária Csupák Lukácsné hagyatékánál érdekel *Csupka János* és Tapolya községben elhalt Vasiko János hagyatékánál érdekel Vasiko Péter ismeretlen helyen tartózkodó örökösöket azon figyelemzettséssel hívja fel, hogy ha egy év leforgása alatt nevezett árvaszékénel nem jelentkezőnek, a hagyaték átadásánál a részükre kinevezett gondnok közbejöttével fog intézkedés történni.

— **A legújabb divat.** Olvasóink s olvasónők bizonyára meglepetéssel olvassák és korainak tartják e czímű híreket. Nincs szándékunk figyelmüket nyári kedvteléseiktől elvonni az öszi és téli divat részletezésével, csupan arról kívánunk megemlíkezni, hogy Kellner Ede jóhírű s.-a.-ujhelyi kereskedő, a közelgő sasonra való tekintetből bevásárlás céljából Bécsbe utazott. A legújabb divatú kelmék megtekintése meggyőzhet mindenkit arról, hogy a Kellner Ede ezég az e nemű üzletek közt méltán foglalja el Zemplénmegyénkben az elsőséget.







A még eddig fölülmulthatatlan  
**MALÁRTSIK-féle**  
 csász. és kir. kizárólag szabadalmazott  
**PATKÁNYIRTÓ-POGÁCSA**

a legbiztosabb szer patkányok és egerek kiirtására.

Ára csomagonként 15 és 30 kr. Viszont elárusítóknak 40 kis és 20 nagy csomagból álló posta küldeményt 8 frt 30 krért bérmentve szállítok.

Próbaképen — 2 nagy csomag — 80 kr. előre beküldése mellett portómentes küldéssel megrendelhető: **Malártsik György** a cs. és kir. oszt.-magyar kizárólagos szabadalmak tulajdonosánál **Sátoralja-Ujhely**.

**Raktár Sárospatakon: Pavletits György kereskedésében; S.-a.-Ujhelyben: a fő-téren lévő fűszeráru üzletében és**

Kornstein Ignác, Filicskó Antal, Fischer Hani, Fuchs Gyula és Klein Albert urak kereskedéseiben, továbbá:

<b>K.-Helmecczen:</b> Pauliczky Gusztáv.	<b>Homonnán:</b> Hossza Gyula.	<b>Kassán:</b> Kuhlman Nándor.	<b>Iglón:</b> Pollák Simon.
<b>Szerencsen:</b> Altman Mihály.	" Szekerák Aladár.	" Poltz Nándor.	<b>Lőcsen:</b> Patz Emil.
" Klein Mór.	<b>M.-Izsepen:</b> Schrenk Ferencz.	" Zähr és Szakmár.	<b>Miskolczon:</b> Mahr Károly.
<b>Tokajban:</b> Olay Lajos.	<b>Tarcalon:</b> Lázár Gyula.	<b>Eperjesen:</b> Bein Simon.	" Merkl Gyula.
<b>N.-Mihályban:</b> Gárfunkel Náthán.	<b>Abauj-Szánton:</b> Soóváry Kalmán.	" Luchs Ede.	<b>M.-Kövesden:</b> Rusznák Márton.
" Marmorstein Jenő.	<b>A.-Szepsiben:</b> Schwartz A. gyógyt.	" Holenia L.	<b>Nyiregyházán:</b> Blau Mór, Hoffman

Adolf, Hibján S. utódi uraknál, valamint Ausztria-Magyarország minden gyógytárban, fűszer-, vas- és gyógyáru kereskedésében.

**Magyarországi nagybani főraktárak Budapesten:**

**Brázay Kálmán** nagykereskedésében, Muzeum-körut. **Török József** gyógyszer-tárában, Királyuteza 12. szám.  
**Petri Ottó** gyógyszer-tárában, Váci-körut 17. szám.

5-5

# LEONHARDI-FÉLE TENTÁK

a legjobbak csakis valódi a feltalálótól:

**LEONHARDI ÁGOST**, Bodenbach a. d. Elbe.

Ezen véd-

császár királyi osztr.  
 36089. szám.



jegygyel

magyar királyi szabadalom  
 48274. szám.

**I r ó - t e n t á k:**

Leonardi-féle

**Anthracen-tenta** kék- fekete  
**Legfinomabb könyvtenta** kék- fekete  
**Alizarin-tenta** zöld- kék- fekete  
**Gallus-tenta**  
**Világposta-tenta** koromfekete

Legjobb író-tenta a könny-  
 vezetéshez, határtalan tar-  
 tósság okmányok számára  
 Szabadalmazott eljárásom  
 szerint készitve.

**M á s o l ó - t e n t á k:**

Leonardi-féle

**Anthracen-másoló** / Kiténően másolódnak: egyszersmind köny-  
**Alizarin író és másoló** / velésre is ajánlatosak.  
**Encre violette noire communicative** } Egyetlen tenták kereskedelmi levele-  
**Violette kettős-másoló** } zésekre, melyekről hónapok mulva  
**Fekete világposta-másoló** } tiszta másolatok készíthetők.  
**Non plus ultra-másoló** 4-6 másolatot ad. Fontos bankoknak, bizto-  
 sítótársaságoknak és tengerentúli levelezésre.

**Leonardi-féle Színes-tinták, autografia-tenták, hektograph-tenták, folyékony-tus** mérnököknek és rajzolóknak, **tenta-porok és kivonatok** helyegre-festék, másoló-festék legszebb írógépek festékek: teheremű jegyzes-festék, folyékony enyv- és gummi-, halenyv, fényenyv. Eau de Labar-  
 raque tenta-foltok eltávolítására papírról és fehéreneműről. Pecsétviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legjobb írószerkereskedésben kaphatók.

Az iskolaidény kezdetével bátorkodom a m. t. közönség b. figyelmét könyv- és papirkereskedésemre, vala-  
 mint könyvnyomdámra felhívni.

Az idényen a helybeli összes iskolában használt iskola-könyveket a legújabb kiadásban raktáromon tartok.  
 Író- és rajzszerek, írófüzetek, könyvtáskák a legnagyobb választékban és a legutányosabb árak mellett  
 nálam kaphatók, a melyre a m. t. közönséget felhívom.

A legjobb segédgépekkel ellátott könyvnyomdamban a legkülönbélebb nyomtatványok elkészítését vállalom el.

**Landesman Miksa és Társa.**

S.-a.-Ujhely, Főtér.